

Orły i strusie (cz. 2)

Marek Misiak, Grzegorz Sudzik
| redakcja@rk.pl

Zmniejsza się w Europie dystans między krajami dopiero transformującymi swoją gospodarkę w kierunku rynkowym a krajami wysoko rozwiniętymi. Ich siła napędowa bierze się z postępującej integracji z UE i koniunktury na światowych rynkach paliw, energii i surowców.

Pozycję Polski na tle 12 nowych krajów UE (rozszerzonej w latach 2004-2007) określają wybrane cechy sytuacji makroekonomicznej rejestrowane przez nasz Makrometr.

Grupowanie krajów w celu tworzenia ich analizy porównawczej może odbywać się na podstawie różnych kryteriów. Profesorowie Ryszard Rapacki i Dariusz K. Rosati (SGH) podczas konferencji w SGH, w listopadzie ubiegłego roku, porównali zmiany zachodzące w latach 90. i w pierwszych pięciu latach obecnej dekady w 27 krajach transformujących swoje gospodarki w kierunku rynkowym. Wyróżnili przy tym 15 krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej i 12 „pozostałych krajów regionu, w których postęp reform rynkowych jest wolniejszy, lub uległ zahamowaniu”.

Z raportu wynika, że badana grupa krajów rozwijała się szybciej w porównaniu ze średnią światową i stopniowo zmniejszał się dystans dzielący je od krajów gospodarczo rozwiniętych. Wskazano także na różnice między naszą „piętnastką”, a „pozostałymi” krajami z badanej grupy 27 państw. W „piętnastce” głównym czynnikiem przyspieszającym wzrost gospodarczy był „rozwój handlu

i inwestycji w warunkach postępującej integracji z UE”. Natomiast „pozostałym” sprzyjała koniunktura na światowych rynkach paliw, energii i surowców. Większość krajów „piętnastki” zbudowała funkcjonujące systemy parlamentarno-gabinetowe na wzór zachodnioeuropejski, gdy w „12” umacnia się system „prezydencko-oligarchiczny”.

W naszym regionie możemy wyróżnić cztery grupy krajów:

- „piętnastkę” starej UE (omówiona w „Orły i Strusie” „nRK” nr 2/2007/);
- „dwunastkę” UE rozszerzonej w 2004 r. – o 10 krajów i w 2007 r. – o dwa kraje (rozpatrywaną w artykule);
- kraje aspirujące do wejścia do UE, tj. państwa Europy Południowo-Wschodniej (Albanię, Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, Macedonię, Serbię i Czarnogórę), a także Ukrainę i Turcję;
- kraje transformujące swoje gospodarki w kierunku rynkowym, tj. Rosję i państwa pozostałe po byłym ZSRR.

W każdej z tych grup krajów sytuacja jest zróżnicowana i daleka od stabilności. W większości krajów „dwunastki” UE rozszerzonej w 2004 r. i w 2007 r., (wyjątkiem jest Malta), tempo wzrostu PKB jest znacznie szybsze od średniej UE.

Poniżej przedstawiamy ranking „dwunastki” wykorzystujący metodologię Makrometru.

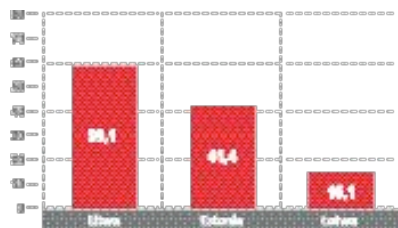
Litwa, Estonia, Łotwa

Najwyższym tempem wzrostu gospodarczego charakteryzują się kraje bałtyckie. Pozwala to im na utrzymywanie deficytów fiskalnych na relatywnie niskim poziomie (w Estonii jest nadwyż-

ka fiskalna). Podobnie z długiem publicznym. W Estonii jest najniższy, a na Litwie i na Łotwie umiarkowany. Problemy powstają z równowagą zewnętrzną. Tempo wzrostu importu jest znacznie wyższe od

tempa wzrostu eksportu, co prowadzi do nadmiernego deficytu w obrotach bieżących bilansu płatniczego. Są także problemy z inflacją. Najlepiej radzi sobie z nią Litwa, najgorzej Łotwa.

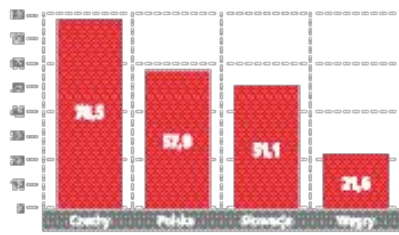
Lista rankingowa „trójki” krajów bałtyckich według wartości MnRK na podstawie wstępnych szacunków i prognoz na 2006 r.

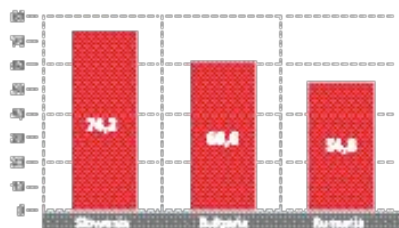
Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik, %	Litwa	Estonia	Łotwa
Średnie tempo wzrostu PKB	8,0	11,0	12,5
Saldo obrotów bieżących	-9,0	-9,7	-16,5
Inflacja	4,5	5,1	6,8
Bezrobocie	5,6	4,5	6,2
Relacja salda finansów publicznych do PKB	-0,5	1,4	-1,0
Relacja długu publicznego do PKB	18,7	3,6	11,3

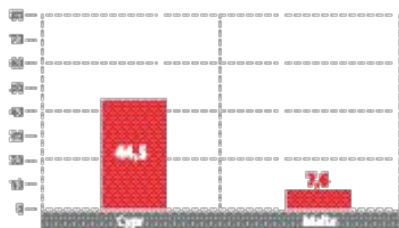
Lista rankingowa „czwórki” krajów grupy wysze-
hradzkiej według wartości MnRK na podstawie
wstępnych szacunków i prognoz na 2006 r.

Lista rankingowa „trójki” krajów Europy Połu-
dniowo-Wschodniej według wartości MnRK na pod-
stawie wstępnych szacunków i prognoz na 2006 r.

Lista rankingowa Cypru i Malty według wartości
MnRK na podstawie prognoz na 2006 r., regula-
tory zbliżone do dotychczasowych

Czechy, Polska, Słowacja, Węgry

W czterech krajach Europy Środkowo-Wschodniej: w Polsce, Czechach, Słowacji i na Węgrzech głównym problemem jest równowaga fiskalna. Wszystkie

objęte są procedurą nadmierne-
go deficytu. Na Węgrzech defi-
cyt fiskalny sięga 10 proc. PKB.
Polska ma wprawdzie najniższą
inflację, ale za to najwyższe
bezrobocie. Drugie miejsce pod

względem poziomu bezrobocia
zajmuje Słowacja. Najwięcej
plag dotknęło Węgry: bardzo
wysokie deficyty – fiskalny,
płatniczy, bardzo wysoka infla-
cja i najwyższy dług publiczny.

Wskaźnik, %	Czechy	Polska	Słowacja	Węgry
Średnie tempo wzrostu PKB	6,1	5,8	8,5	3,9
Saldo obrotów bieżących	-2,6	-2,0	-5,7	-8,3
Inflacja	1,5	1,0	3,7	6,6
Bezrobocie	6,8	14,9	12,3	7,7
Relacja salda finansów publ. do PKB	-2,6	-3,9	-2,7	-9,0
Relacja długu publicznego do PKB	30,5	48,0	34,3	59,9

Słowenia, Bułgaria, Rumunia

Krajem dobrze radzącym sobie zarówno ze wzrostem, jak i z równowagą wewnętrzną i zewnętrzną jest Słowenia, czego świadectwem było jej wejście na początku 2007 r. do strefy euro. Z dwóch nowych krajów

UE po rozszerzeniu w 2007 r.
zdecydowanie lepsza sytuacja
jest w Bułgarii
niż w Rumunii.

Wskaźnik, %	Słowenia	Bułgaria	Rumunia
Średnie tempo wzrostu PKB	4,3	5,3	5,2
Saldo obrotów bieżących	-1,6	-14,9	-9,3
Inflacja	2,4	5,3	7,3
Bezrobocie	6,3	9,9	5,9
Relacja salda finansów publicznych do PKB	-1,9	2,4	-0,8
Relacja długu publicznego do PKB	29,9	33,3	19,0

Cypr i Malta

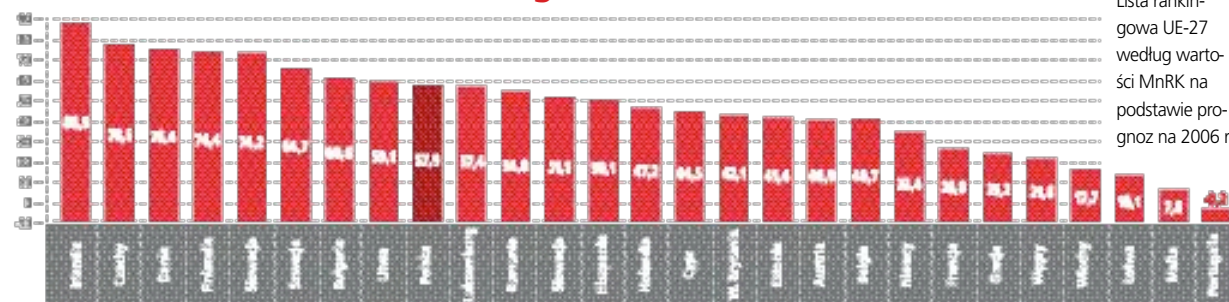
Z krajów wyspiarskich w „dwunastce” zdecydow-

wanie lepiej wypada Cypr.
Malta jest piątym krajem „dwi-

nastki”, który jest objęty proce-
durą nadmiernego deficytu.

Wskaźnik, %	Cypr	Malta
Średnie tempo wzrostu PKB	3,8	1,7
Saldo obrotów bieżących	-6,1	-12,6
Inflacja	2,4	2,9
Bezrobocie	5,4	7,4
Relacja salda finansów publicznych do PKB	-2,1	-2,9
Relacja długu publicznego do PKB	69,1	74,0

Ranking UE-27

Lista rankin-
gowa UE-27
według warto-
ści MnRK na
podstawie pro-
gnoz na 2006 r.